

Sygn. akt VI U 467/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2015 roku.

Sąd Rejonowy w Białymstoku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSR Marta Kiszowara

Protokolant: Urszula Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2015 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 09 czerwca 2014r .

numer (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób ,że uznaje, iż odwołujący A. K. ma prawo do zasiłku chorobowego za okresy: od 23 maja 2011r. do 27 maja 2011 r .,od 01 sierpnia 2011 r. do 10 sierpnia 2011r. , od 5 września 2011 r. do 16 września 2011r. , od 19 września 2011r. do 6 stycznia 2012r. , od 21 lutego 2013r. do 01 marca 2013r., od 08 marca 2013r. do 21 kwietnia 2013r. ,od 06 maja 2013r. do 13 maja 2013 r. , od 30 czerwca 2013r. do 10 lipca 2013r., od 12 sierpnia 2013r. do 30 sierpnia 2013 r. oraz ustala, że odwołujący A. K. nie ma obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego ponad kwotę 8901,80 zł (osiem tysięcy dziewięćset jeden złotych 80/100) oraz w zakresie odsetek.

II. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz odwołującego kwotę 360 zł / dwieście czterdzieści złotych/ tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

VI U 467/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 czerwca 2014 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie art. 66 i art. 17 ust. 1 w zw. z art. 68 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tj. Dz. u. z 2014 r. poz. 159) oraz art. 84 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu A. K. prawa do zasiłku chorobowego za okresy: od 23 maja 2011 r. do 27 maja 2011 r., od 1 sierpnia 2011 r. do 10 sierpnia 2011 r., od 5 września 2011 r. do 16 września 2011 r., od 19 września 2011 r. do 6 stycznia 2012 r., od 21 lutego 2013 r. do 1 marca 2013 r., od 8 marca 2013 r. do 27 maja 2013 r., od 31 maja 2013 r. do 10 lipca 2013 r., od 13 lipca 2013 r. do 30 sierpnia

2013 r. i zobowiązał do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w łącznej kwocie 54.298,70 zł oraz odsetek w kwocie 14.404,53 zł, nadmieniając, że za okres wcześniejszy od 29 kwietnia 2011 r. do 22 maja odwołujący otrzymał wynagrodzenie od pracodawcy.

W uzasadnieniu swojej decyzji organ rentowy wskazał, że w ww. okresach odwołujący przebywał na zwolnieniach lekarskich z powodu choroby z tytułu zatrudnienia w Samodzielnym Publicznym ZOZ Wojewódzkim Szpitalu (...) w B.. Jednocześnie prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą klasyfikowaną jako praktyka lekarska specjalistyczna oraz pozostawał w stosunku umowy zlecenia zawartej 1 kwietnia 2009 r. z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Ustalono, iż w ww. okresach orzeczonej niezdolności do pracy A. K. wykonywał czynności związane z charakterem prowadzonej działalności gospodarczej. W dniach: 5 maja 2011 r., 20 maja 2011 r., 30 stycznia 2013 r., 6 lutego 2013 r., 18 lutego 2013 r., 24 maja 2013 r., 6 czerwca 2013 r., 28 czerwca 2013 r. oraz 6 sierpnia 2013 r. w ewidencji przebiegu pojazdów odnotowano wyjazdy do W. związane z konsultacjami. W związku z powyższym ubezpieczony utracił prawo do świadczeń wypłaconych z funduszu chorobowego z tytułu zatrudnienia w SP ZOZ (...) im. J. Ś. za wyjątkiem okresów hospitalizacji, tj. 28 – 30 maja 2013 r., 11 – 12 lipca 2013 r., 2 – 5 września 2013 r. Pobrane świadczenia stanowiły nadpłatę i podlegały zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości ustawowej.

Od teźże decyzji odwołał się ubezpieczony A. K. wnosząc o jej zmianę i orzeczenie, co do istoty sprawy poprzez przyznanie odwołującemu prawa do zasiłku chorobowego w okresach wskazanych w decyzji, a tym samym stwierdzenie braku obowiązku zwrotu pobranego zasiłku oraz o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wg norm przepisanych (k. 4).

W uzasadnieniu odwołania wywodził, że poza umową łączącą go z SP ZOZ (...) im. J. Ś. w B. związany był także umową zlecenia z firmą (...) Sp. z o.o., która to umowa miała charakter ryczałtowy. Oznaczało to, że odwołujący miał prawo do miesięcznego wynagrodzenia w ustalonej wysokości niezależnie od faktycznego świadczenia usług na rzecz udzielającego zamówienia. Nadto, obowiązek zwrotu zasiłku objął również miesiące, gdzie odwołujący był na zwolnieniu jedynie kilka dni, tym samym mógł wykonywać usługę w okresie nieobejmującym zwolnienia lekarskiego. Na gruncie przedmiotowej sprawy ZUS wydając decyzję nie udowodnił, że A. K. w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim faktycznie wykonywał czynności polegające na świadczeniu pracy, gdyż fakt otrzymywania wynagrodzenia w przypadku łączącej go z (...) Sp. z o.o. umowy nie jest uzależniony od wykonania określonej czynności. Jako iż odwołujący jest wysokiej klasy specjalistą z zakresu radiologii wypłatę wynagrodzenia uzasadnia samo pozostawanie do dyspozycji firmy.

ZUS, w ocenie odwołującego, nie wyjaśnił wszystkich okoliczności sprawy, bowiem wpisy w ewidencji pojazdów nie dają gwarancji, że danym dniu była świadczona praca. Paliwo tankowane w okresie zwolnienia mogło być zużywane w późniejszym okresie, zaś z pojazdu mogli korzystać członkowie rodziny A. K.. Podkreślono, iż ściśle zasady rozliczania używania samochodu na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej obowiązują dopiero od stycznia 2014 r.

Odwołujący wskazał, że trzy wyjazdy do (...) Sp. z o.o. dotyczyły jedynie dostarczenia dokumentów i nie stanowiły wykonywania czynności określonych w umowie. Natomiast faktyczne wykonanie konsultacji w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim było wymuszone dobrem pacjenta, bowiem zawód lekarza jest specyficzny i poza ustawami obowiązując go również postanowienia Kodeksu Etyki Lekarskiej. Konsultacje te miały charakter sporadyczny i incydentalny, przy czym ich niewykonanie nie pozbawiłoby odwołującego wynagrodzenia (k. 4-6).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wnosił o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko wyrażone w decyzji z 9 czerwca 2014 r. (k. 9-10).

Sąd Pracy ustalił i zważył, co następuje:

Niekwestionowanym w sprawie jest, iż odwołujący w spornych okresach: od 23 maja 2011 r. do 27 maja 2011 r., od 1 sierpnia 2011 r. do 10 sierpnia 2011 r., od 5 września 2011 r. do 16 września 2011 r., od 19 września 2011 r. do 6 stycznia 2012 r., od 21 lutego 2013 r. do 1 marca 2013 r., od 8 marca 2013 r. do 27 maja 2013 r., od 31 maja 2013 r. do 10 lipca 2013 r., od 13 lipca 2013 r. do 30 sierpnia 2013 r., zatrudniony był w Samodzielnym Publicznym

ZOZ Wojewódzkim Szpitalu (...) w B. i jednocześnie prowadził działalność gospodarczą klasyfikowaną jako praktyka lekarska specjalistyczna oraz pozostawał w stosunku umowy zlecenia zawartej 1 kwietnia 2009 r. z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Z tytułu zatrudnienia tylko w SP ZOZ Wojewódzkim Szpitalu (...) otrzymał zwolnienia lekarskie z tytułu niezdolności do pracy. Osią sporu stało się to, czy we wskazanych okresach odwołujący świadczył pracę z tytułu samozatrudnienia lub umowy zlecenia, a jeżeli tak, to w jakich przedziałach czasowych i czy taka okoliczność uzasadnia decyzje organu rentowego o pozbawieniu prawa do zasiłku chorobowego za całe sporne okresy oraz nakazaniu zwrotu dotychczas pobranego świadczenia, czy też uprawniona jest odmowa prawa do zasiłku tylko w związku z faktycznymi dniami świadczenia pracy w okresie orzeczonej niezdolności do pracy.

Kluczowe znaczenie dla oceny prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego ma wykładnia art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Z ww. przepisu wynika bowiem, że ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową, lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia. Wykładnia językowa omawianego przepisu prowadzi do wniosku, że określa on alternatywnie dwa przypadki, w których ubezpieczony traci prawo do zasiłku. Pierwszy dotyczy wykonywania pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, a drugi wykorzystania zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z jego celem. Przy tym podkreślenia wymaga, że wymienione w art. 17 ust. 1 ustawy sytuacje utraty prawa do zasiłku chorobowego mają charakter niezależny. Wystarczające do utraty prawa do zasiłku jest więc ustalenie, że w czasie orzeczonej niezdolności do pracy ubezpieczony wykonuje „pracę zarobkową”, nie jest już natomiast niezbędne badanie, czy praca ta była niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego. Wykonywanie pracy zarobkowej niezależnie od jej wpływu na stan zdrowia, stanowi bowiem samodzielną negatywną przesłankę prawa do zasiłku. Zgodnie z ust. 3 powołanego przepisu okoliczności, o których mowa w ust. 1, ustala się w trybie określonym w art. 68. Ten z kolei przepis stanowi, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do kontrolowania ubezpieczonych co do prawidłowości wykorzystywania zwolnień od pracy zgodnie z ich celem oraz jest upoważniony do formalnej kontroli zaświadczeń lekarskich. Zgodnie zaś z brzmieniem art. 66 ust. 1 wypłatę zasiłku wstrzymuje się, jeżeli prawo do zasiłku ustało albo okaże się, że prawo takie w ogóle nie istniało, a jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art. 15-17 i art. 59 ust. 6 i 7, wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz z innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (ust. 2).

Z kolei art. 84 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w ust. 1 statuuje, że osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego (podkreślenie Sądu), z uwzględnieniem ust. 11. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

1. świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;
2. świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia (ust. 2).

Zgodnie zaś z ust. 3 tegoż przepisu nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczeń społecznych za okres dłuższy niż ostatnie 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ wypłacający świadczenia o zajściu okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty, a mimo to świadczenia były nadal wypłacane, a w pozostałych przypadkach – za okres dłuższy niż ostatnie 3 lata.

Interpretując powyższe przepisy Sąd zważył, że ustawodawca w art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w sposób jednoznaczny wskazał, że przesłanką utraty prawa do zasiłku chorobowego przez ubezpieczonego jest wykonywanie w okresie orzeczonej niezdolności

pracy zarobkowej. Innymi słowy, po pierwsze ubezpieczony, aby naruszyć przepisy ustawy chorobowej musi wykonywać pracę, a zatem być aktywnym pracownikiem, a po wtóre samo otrzymywanie wynagrodzenia za pracę nie wystarcza aby sprzeciwić się przepisom ustawy. Chodzi bowiem o naruszenie stanu niezdolności do pracy i w dalszej konsekwencji podważenie zasadności przyznania zasiłku chorobowego. Zwolnienie lekarskie przewidziane na okoliczność niezdolności do pracy jest zaświadczeniem o tym, że w okresie w nim przewidzianym ubezpieczony nie może wykonywać pracy. Niewskazana jest zatem aktywność polegająca na świadczeniu pracy. Bierne otrzymanie natomiast świadczenia związanego z zatrudnieniem jest kwestią powiązaną z zatrudnieniem, ale nie równoważną z pozostaniem aktywnym w sferze świadczenia pracy przez ubezpieczonego.

Za takim rozumieniem art. 17 przemawia treść wyroku Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., sygn. I UK 249/07 (Lex nr 500055), zgodnie z brzmieniem sentencji którego utrata prawa do zasiłku chorobowego dotyczy tylko okresu objętego zaświadczeniem (zwolnieniem) lekarskim, w którym nastąpiło podjęcie pracy zarobkowej, a nie całego okresu zasiłkowego (art. 17 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa). W uzasadnieniu swojego poglądu Sąd wskazał, iż wykonywanie pracy zarobkowej w rozumieniu art. 17 ust. 1 ww. ustawy polega na podjęciu działań stanowiących realizację obowiązków pracowniczych lub wynikających z innego stosunku prawnego obejmującego świadczenie pracy, zwłaszcza gdy aktywność ubezpieczonego nie ogranicza się do czynności incydentalnych. Nadto, podniósł, że w orzecznictwie jest też prezentowana interpretacja, wg której wykonywanie pewnych czynności nie jest kwalifikowane jako praca zarobkowa w rozumieniu art. 17 ust. 1 ww. ustawy. Na przykład, uzyskiwanie przez pracownika pobierającego zasiłek chorobowy innego dochodu, niepołączonego z osobistym wykonywaniem innej pracy zarobkowej, nie stanowi przesłanki pozbawienia pracownika prawa do zasiłku chorobowego, zwłaszcza gdy ubezpieczony nie wykonywał żadnej pracy fizycznej, a jego udział w realizacji zlecenia ograniczał się do podpisania umowy i odbioru pieniędzy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23 maja 1997 r., III AUa 155/97, Prawo Pracy 1997 nr 7, s. 45). Przepis art. 17 ust. 1 ww. ustawy ma charakter wyjątkowy (sankcyjny) i użytego w nim zwrotu „za cały czas zwolnienia”, nie można interpretować rozszerzająco z uwagi na represyjną funkcję tej regulacji. W konsekwencji Sąd Najwyższy uznał, że utrata prawa do zasiłku chorobowego dotyczy (...) tylko tego z okresów objętych zaświadczeniem (zwolnieniem) lekarskim, w którym nastąpiło podjęcie pracy zarobkowej, a nie całego okresu zasiłkowego.

Z punktu widzenia powyższego należało ustalić, czy w poszczególnych okresach objętych zwolnieniami lekarskimi odwołujący wykonywał pracę (a nie tylko odbierał wynagrodzenia) z tytułu samozatrudnienia lub umowy zlecenia.

A. K. 1 kwietnia 2009 r. zawarł umowę zlecenia z (...) Sp. z o.o., na mocy której zobowiązał się do świadczenia usług dla ww. firmy w postaci przeprowadzania konsultacji medycznych oraz udziału w badaniach tomografii komputerowej. Początkowo jego wynagrodzenie miało być wypłacane na podstawie rachunków lub faktur wystawionych przez odwołującego się (k. 19-21 akt ZUS). 28 października 2011 r. do ww. umowy załączono aneks, zgodnie z którym opłata za świadczenia konsultacji medycznych ustalona została ryczałtowo na kwotę 3.500 zł (k. 18 akt ZUS). Tym samym, wynagrodzenie za usługi przysługiwało A. K. bez względu na okoliczność, czy do ich wykonania doszło, czy też nie. Odwołujący miał jedynie pozostawać w gotowości do ich świadczenia. Jak wynika z wyjaśnień złożonych przez odwołującego się, taka forma wynagrodzenia została wybrana przez spółkę ze względów marketingowych. Firma chciała reklamować się współpracą ze znanymi lekarzami, co miało podnieść jej prestiż. Dlatego też wypłata wynagrodzenia następowała niejako za sam fakt figurowania nazwiska znanego lekarza specjalisty na liście konsultantów, nie zaś za wykonywanie pracy w znaczeniu fizycznym (k. 188, 207: 00:12:01). Tym samym fakt, iż A. K. co miesiąc otrzymywał świadczenie pieniężne od (...) Sp. z o.o. nie przesądzał o wykonywaniu przez niego pracy w okresach orzeczonej niezdolności. Istotnym było ustalenie, czy odwołujący przeprowadzał w sporych okresach konsultacje medyczne. Nadto Sąd uznał, iż fakt opłacania wysokiego abonamentu telefonicznego, również nie potwierdza, że A. K. wykonywał pracę, bowiem opłata abonamentowa była stała i zawierała koszt połączenia z siecią Internet (k. 188).

Analizując poszczególne okresy zasiłkowe, w pierwszej kolejności Sąd zauważył, iż ZUS żądał zwrotu kwoty 1.317,20 zł wypłaconej za okres zwolnienia lekarskiego od 23 maja 2011 r. do 27 maja 2011 r. Zasiłek chorobowy został wypłacony 1 czerwca 2011 r. (akta ZUS k. 47). Decyzja o jego zwrocie natomiast wydana została przez organ rentowy 9 czerwca

2014 r., zatem nieco ponad trzy lata od końca orzeczonej niezdolności do pracy. Zgodnie zatem z art. 84 ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. ze względu na upływ czasu ZUS nie może żądać zwrotu wypłaconego wówczas świadczenia.

Kolejnym okresem, za który wg ZUS zasiłek został pobrany nienależnie był okres od 1 sierpnia 2011 r. do 10 sierpnia 2011 r. – (...) ser. BC nr (...). Zasiłek w wysokości 2.634,30 zł wypłacono 1 września 2011 r. (k. 210). Organ rentowy nie udowodnił, że zasiłek za tenże okres jest nienależny, bowiem w przedstawionej przez odwołującego dokumentacji księgowej, tj. ewidencji przebiegu pojazdu, nie występują daty konsultacji pokrywające się z okresem niezdolności do pracy. Dwie konsultacje, które miały miejsce w sierpniu 2011 r. odbyły się 22 i 31 sierpnia (k. 34-35). Jedynie jedna z dat zakupu paliwa – 7 sierpnia 2011 r. – mieści się w okresie zasiłkowym. Trudno jednak tylko na takiej podstawie uznać, że odwołujący wykonywał pracę. Jak bowiem zeznali świadkowie – M. K. (1) (k. 184-185) i M. K. (2) (k. 185-186) – w tym czasie remontowany był gabinet lekarski odwołującego. A. K. remontu nie przeprowadzał osobiście, robił to jego brat oraz syn, a także pomagała żona. Członkowie rodziny korzystali z samochodu zarejestrowanego jako służący do prowadzenia działalności gospodarczej oraz robili zakupy materiałów budowlanych. W ocenie Sądu organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, by 7 sierpnia 2011 r. zakupu paliwa dokonał odwołujący się, a nie inna osoba, która wówczas miała dostęp do pojazdu. Nadto, jak słusznie zauważył pełnomocnik odwołującego, przepisy regulujące ściśle sposób prowadzenia ewidencji przebiegu pojazdu obowiązują od 2014 r. Wcześniej, w okresie zwolnienia lekarskiego, nie było koniecznym odnotowywanie udostępnienia samochodu osobie nie będącej pracownikiem podatnika. Tym samym Sąd uznał, iż zasiłek przyznany za okres od 1 sierpnia 2011 r. do 10 sierpnia 2011 r. był A. K. należny, zatem nie musi zwracać kwoty 2.634,30 zł wypłaconej za tenże okres.

ZUS kwestionował prawo do zasiłku za okres od 5 września 2011 r. do 16 września 2011 r. – (...) ser. (...). Przyznana kwota zasiłku wyniosła 3.161,20 zł. Podobnie jak w przypadku okresu od 1 sierpnia 2011 r. do 10 sierpnia 2011 r. organ rentowy powoływał się na jednorazowy zakup paliwa 16 września 2011 r. wprowadzony do ewidencji przebiegu pojazdu (k. 37-38). Sąd uznał, że organ rentowy nie udowodnił, by także w tym dniu odwołujący osobiście dokonywał zakupu. Analogicznie zatem jak w poprzednim okresie orzeczenia niezdolności do pracy (rozważania jak wyżej), Sąd uznał, iż świadczenie za okres od 5 września 2011 r. do 16 września 2011 r. było należne odwołującemu.

ZUS przyznał zasiłek chorobowy A. K. za okres od 19 września 2011 r. do 6 stycznia 2012 r. W tym czasie odwołujący przedstawił cztery zwolnienia lekarskie: ser. (...) na 19 września – 18 października 2011 r., ser. (...) na 19 października – 17 listopada 2011 r., ser. (...) na 18 listopada – 18 grudnia 2011 r., ser. (...) na 19 grudnia 2011 r. – 6 stycznia 2012 r. Z tytułu niezdolności do pracy za każdy z ww. okresów wypłacono odpowiednio: 7.903 zł, 7.903 zł, 8.166,40 zł, 5.005,30 zł (k. 210). Łącznie z funduszu chorobowego wypłacono mu wówczas kwotę 28.977,70 zł. Organ rentowy uważał, że odwołujący w czasie zwolnień lekarskich prowadził działalność gospodarczą, ponieważ dokonał zakupów materiałów budowlanych oraz sprzętu elektronicznego. Zdarzenia te miały miejsce: 22 i 30 września (k. 113-114), 8, 20 i 26 października 2011 r. (k. 115-116). Nadto, w datach 2, 16, 25 października 2011 r. (k. 39-40), 6, 16, 25 listopada 2011 r. (k. 41-42), 1, 11, 21 grudnia 2011 r. (k. 43-44) doszło do zakupu znacznej ilości paliwa. Jak już Sąd wskazał powyżej, kwestionowanie prawa do zasiłku chorobowego przez ZUS na podstawie zakupu sprzętu elektronicznego, materiałów budowlanych i paliwa do samochodu nie znajduje uzasadnienia, bowiem organ rentowy nie udowodnił, by czynności te były dokonywane przez odwołującego. Zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy pozwala stwierdzić, iż zadania te były realizowane przez członków rodziny A. K.. Warto zauważyć, że przedłużająca się choroba odwołującego zmusiłaby go do przesunięcia przeprowadzenia remontu na nieokreślony termin. W przypadku, gdy w otoczeniu A. K. były osoby mogące się zająć remontem odłożenie go w czasie, który nie sposób było w tym okresie oznaczyć, nie tylko nie było konieczne, ale nawet nieuzasadnione. Odwołujący wyjaśnił, iż zakupu sprzętu elektronicznego dokonywała jego żona (k. 206v 00:07:49). Jako że ona także jest lekarzem, po poinstruowaniu przez męża, miała odpowiednią wiedzę na temat parametrów kupowanego sprzętu specjalistycznego. A. K. nie musiał więc dokonywać zakupów osobiście, gdyż jego żona mogła ocenić, czy wybrane urządzenia spełniają wymagania odwołującego. Tym samym Sąd uznał, iż świadczenie z funduszu chorobowego za okres od 19 września 2011 r. do 6 stycznia 2012 r. było A. K. należne.

Kolejnym okresem, za który ZUS domagał się zwrotu wypłaconych świadczeń był okres od 21 lutego 2013 r. do 1 marca 2013 r.: (...) ser. (...) na 21 – 22 lutego 2013 r. oraz (...) ser. (...) na 23 lutego – 1 marca 2013 r. Łączna kwota zasiłków wyniosła wówczas 910,40 zł. Zdarzeniami, które w danym czasie miało miejsce, a które wg ZUS świadczyło o

wykonywaniu pracy był zakup paliwa 23 lutego 2013 r. (k. 74-75). Podobnie, jak w przypadku okresów poprzednich, w ocenie Sądu sam zakup paliwa nie może świadczyć o tym, że odwołujący wykonywał pracę, dlatego też zdaniem Sądu zasiłek chorobowy był A. K. należny.

ZUS kwestionował prawo do zasiłku za okres od 8 marca 2013 r. do 27 maja 2013 r. W tym czasie odwołujący przedstawił sześć zwolnień lekarskich: ser. (...) na 8 – 21 marca 2013 r., ser. (...) na 22 marca – 7 kwietnia 2013 r., ser. (...) na 8 – 21 kwietnia 2013 r., ser. (...) na 22 kwietnia – 5 maja 2013 r., ser. (...) na 6 – 13 maja 2013 r. oraz ser. (...) na 14 – 27 maja 2013 r. Z tytułu niezdolności do pracy za każdy z ww. okresów wypłacono odpowiednio: 1.416,20 zł, 1.719,70 zł, 1.416,20 zł, 1.416,20 zł, 809,30 zł, 1.416,20 zł (k. 210). Łącznie z funduszu chorobowego wypłacono odwołującemu wówczas kwotę 8.193,80 zł. Zdarzeniami, które w danym czasie miały miejsce, a które wg ZUS świadczyły o wykonywaniu pracy były zakup paliwa w dniach: 20 marca (k. 77), 2 i 11 maja 2013 r. (k. 81) oraz zakup materiałów elektrycznych 10 maja 2013 r. (k. 160). I tak jak w pozostałych przypadkach w ocenie Sądu samo dokonanie zakupów przez nieokreśloną co do tożsamości osobę nie uzasadnia obowiązku zwrotu świadczenia, tak w kwestionowanym przez organ rentowy okresie odwołujący dwukrotnie odbył konsultacje lekarskie. Zgodnie z ewidencją przebiegu pojazdu w dniach 30 kwietnia 2013 r. (k. 78) oraz 24 maja 2013 r. (k. 80) A. K. odbył podróż na trasie B. – W. – B., a celem wyjazdu były wspomniane konsultacje. Jako iż jest on lekarzem pozostającym w stosunku zlecenia z firmą (...) Sp. z o.o. nie ulega wątpliwości, iż to właśnie on musiał tę podróż odbyć w celach służbowych. Tym samym, wykonywał on pracę w czasie orzeczenia o niezdolności do pracy. Dlatego też świadczenie z funduszu chorobowego za okresy zwolnienia w dniach 22 kwietnia – 5 maja 2013 r. oraz 14 – 27 maja 2013 r. Sąd uznał za nienależne i w związku z tym podlegające zwrotowi. Łączna kwota nienależnie pobranych świadczeń za ww. okresy wyniosła **2.832,40 zł.**

Kolejnym okresem, za który wg ZUS zasiłek został pobrany nienależnie był okres od 31 maja 2013 r. do 10 lipca 2013 r. W tym czasie odwołujący przedstawił dwa zwolnienia lekarskie: ser. (...) na 28 maja – 29 czerwca 2013 r., z czego okres od 28 do 30 maja 2013 r. to okres hospitalizacji nieujęty w decyzji, oraz ser. (...) na 30 czerwca – 10 lipca 2013 r. Z tytułu niezdolności do pracy za każdy z ww. spornych okresów wypłacono odpowiednio: 3.034,70 zł i 1.112,65 zł (k. 210). Łącznie z funduszu chorobowego wypłacono odwołującemu wówczas kwotę 4.147,35 zł. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, iż 18 czerwca 2013 r. doszło do zakupu paliwa (k. 83), natomiast 5 czerwca 2013 r. miał miejsce zakup przewodów elektrycznych (k. 162). Analogicznie jak w pozostałych spornych okresach Sąd nie uwzględnił żądania przez organ rentowy zwrotu świadczeń ze względu na zdarzenia incydentalne, jednakże jak wskazuje ewidencja przebiegu pojazdu w dniach 6 i 28 czerwca 2013 r. (k. 82) A. K. odbył podróż na trasie B. – W. – B., a celem wyjazdu były konsultacje. Tym samym w czasie orzeczenia o niezdolności do pracy odwołujący podejmował czynności służbowe, wykonywał pracę, co uzasadnia decyzję ZUS o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń za okres zasiłkowy od 28 maja do 29 czerwca 2013 r., bowiem wykonywanie pracy w ww. dniach świadczy o tym, że odwołujący w tymże okresie był zdolny do pracy. Kwota nienależnie pobranych świadczeń za ww. okres wyniosła **3.034,70 zł.**

Ostatnim spornym okresem był okres od 13 lipca 2013 r. do 30 sierpnia 2013 r. W tym czasie odwołujący przedstawił dwa zwolnienia lekarskie: ser. (...) na 11 lipca – 11 sierpnia 2013 r., z czego okres od 11 do 12 lipca 2013 r. to okres hospitalizacji nieujęty w decyzji, oraz ser. (...) na 12 – 30 sierpnia 2013 r. Z tytułu niezdolności do pracy za każdy z ww. spornych okresów wypłacono odpowiednio: 3.034,70 zł i 1.922 zł (k. 210). Łącznie z funduszu chorobowego wypłacono odwołującemu wówczas kwotę 4.956,70 zł. ZUS podał, iż w dniach 5 i 15 sierpnia 2013 r. miał miejsce zakup paliwa (k. 87). Sąd nie kwestionował twierdzenia organu rentowego, jednak podobnie jak w przypadku innych okresów uznał, iż nie zostało udowodnione, by to odwołujący dokonał zakupu. Jednocześnie Sąd miał na uwadze, iż zgodnie z ewidencją przebiegu pojazdu 6 sierpnia 2013 r. (k. 86) A. K. odbył podróż na trasie B. – W. – B., a celem wyjazdu były konsultacje. Oznacza to, że w okresie orzeczonej niezdolności do pracy wykonywał on czynności służbowe, co, podobnie jak w innych spornych okresach, uzasadnia decyzję ZUS o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń za okres zasiłkowy od 11 lipca do 11 sierpnia 2013 r. Kwota nienależnie pobranych świadczeń za ww. okres wyniosła **3.034,70 zł.**

Uznając zaskarżoną decyzję organu rentowego za chybioną i mając na uwadze, iż postępowanie dowodowe doprowadziło do ustalenia, iż odwołujący w spornym okresie świadczył pracę jedynie w następujących dniach: 30 kwietnia 2013 r., 24 maja 2013 r., 6 i 28 czerwca 2013 r., 6 sierpnia 2013 r., i odnosząc następnie powyższe na

grunt niezdolności do pracy zakreślonych zaświadczeniami lekarskimi uznać należało, iż decyzja organu rentowego uzasadniona była jedynie w odniesieniu do okresów mieszczących się w przedziałach 22 kwietnia – 5 maja 2013 r., 14 – 27 maja 2013 r., 28 maja – 29 czerwca 2013 r. oraz 11 lipca – 11 sierpnia 2013 r. Zgodnie z wyliczeniem ZUS okresom tym odpowiadają następujące kwoty wypłaconych zasiłków chorobowych: 1416,20 zł + 1.416,20 zł + 3.034,70 zł + 3.034,70 zł, co łącznie daje sumę 8.901,80 zł. Stąd też ustalić należało, iż odwołujący ma obowiązek zwrotu zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego jedynie w zakresie tej kwoty, zaś ponad nią takim obowiązkiem nie jest objęty.

Co do odsetek liczonych od roszczenia organu rentowego Sąd zmienił decyzję także i w tym zakresie wskazując, iż odwołujący nie ma obowiązku ich zwrotu. Odsetki (w myśl art. 84 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych) przysługują od daty wymagalności. Zwrot świadczeń wraz z odsetkami odbywa się, zgodnie z cytowanym wyżej art. 84 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Zgodnie z art. 481 ust. 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Z treści art. 476 k.c., wynika natomiast, że opóźnienie ma miejsce wówczas, gdy dłużnik nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Zapis ten koresponduje z treścią art. 455 k.c., który określa terminy wymagalności zobowiązań. Akceptowane jest też stanowisko, że zakres zobowiązań bezterminowych, czyli takich, w których termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony oraz nie wynika z treści stosunku prawnego (art. 455 k.c.) wchodzi stosunki, których przedmiotem jest zwrot bezpodstawnego wzbogacenia (tak uchwała Sądu Najwyższego z 6 marca 1991 r., III CZP 2/91, OSNC 1991/7/93). W takich sytuacjach termin spełnienia świadczenia, po którym dłużnik popada w opóźnienie, które z kolei umożliwia żądanie odsetek, następuje zgodnie z art. 455 k.c. niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do zapłaty. Przypadek zobowiązania do zwrotu nienależnego świadczenia ubezpieczeniowego jest analogiczny do zobowiązania do zwrotu kwoty bezpodstawnego wzbogacenia. Również w tym przypadku zobowiązanie nie określa terminu zwrotu nienależnego świadczenia. Świadczenie to jest więc opóźnione dopiero po wezwaniu dłużnika do zapłaty. Za takie wezwanie w niniejszej sprawie należy uznać dopiero doręczenie decyzji ZUS zobowiązującej do zwrotu pobranych świadczeń, brak w aktach sprawy danych by istniały jeszcze jakieś wcześniejsze wezwania do zapłaty. Za okres od daty wypłaty nienależnego świadczenia przez ZUS do terminu „niezwłocznego” od wezwania do jego zwrotu nie należą się zatem odsetki za opóźnienie, gdyż do takiego opóźnienia nie doszło.

Mając powyższe na uwadze należało w części zmienić zaskarżoną decyzję, uznając, że A. K. nie jest zobowiązany do zwrotu odsetek wymienionych w tej decyzji. Stąd też orzeczono jak w sentencji.

O kosztach zastępstwa procesowego rozstrzygnięto w oparciu o § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz. U. 2013 r. poz. 490) mając na względzie nakład pracy pełnomocnika [60 zł x 6 = 360 zł].

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł w oparciu o art. 477¹⁴ ust. 2 k.p.c. zmieniając zaskarżoną decyzję.